

Végefelé tartunk, de még pár vasárnap velünk van az „Amikor könnyű. amikor nehéz” igehirdetés sorozat pár állomása. Olyan bibliai alakok, akik megküzdöttek a nehézségeikkel, szenvedéssel, kihívással és ezeket az utakat Istennel járták végig.

Textus: Jób 1, 20-21: „*Jób ekkor fölállt, megszaggatta köntösét, és megnyírta a fejét. Azután a földre esve leborult, és így szólt: Meztelenül jöttem ki anyám méhéből, meztelenül is megyek el. Az Úr adta, az Úr vette el, áldott legyen az Úr neve!*”

Kedves Testvérek!

Ki tudja hol és mikor íródott e történet! Ismeretlen földön játszódik: lehet mindenhol, bárhol s bármikor e teremtet világon. Jób könyve, a szenvedés drámája örök: az embert időtlen idők óta feszítő kérdése lüktet benne: miért, mi okból, mi végre a nyomorúság, hogyan élhető túl a túlélhetetlen s viselhető el az elviselhetetlen? Mielőtt gyorsan válaszolnánk, véleményt nyilvánítanánk vagy hamar belelépnénk ebbe a történetbe s azonosulnánk bárkivel is, kérlek, tartsunk még egy kicsit távolságot. Várjunk egy kicsit. Szemléljük távolról Istent, ki mindenek fölött áll, Jóbot, az igazat, ki szenved, s a környezet szereplőit: feleségét, ki gyors megoldást kínál a halál útját felajánlva, a barátokat, kik jobbnál-jobb magyarázatokat kínálnak a bajra. Vegyünk távolságot a gyors válaszoktól, mielőtt a kérdés meglenne: ki miért is szenved és hogy lehet elkerülni s megszabadulni attól, amit senki nem kíván – talán csak ellenségeinek. Alázattal szemléljük az örök kérdést: miért szenved az ártatlan s vajon igazságtalan-e az Isten?

S míg várunk és időzünk, mikor ránézünk Jóbra, talán eszünkbe jut apánk szava: fiam, a szenvedés azért van mert... vagy fülünkbe cseng anyánk aggódása: csak veled ez meg ne történjen soha, gyermekem...

Mikor Jóbra nézünk, tükörbe nézünk, mégsem látjuk meg az összképet. Nemcsak mert homályos a tükör, hanem mert tükör mögött még több tükör van, s nyugtalanítóan kicsit átlátszanak, kicsit kilógnak egymás mögül. Jób történetében végig három sík, három dimenzió fut egymás mellett, s mintha ezek nem tudnának egymásról, emberileg nem átjárhatók, sejthetők csak a másik számára.

Az Isten síkja, hol a mennyei lények előtt a sátán Jóbot vádolja, hogy csak érékből féli az Istent: ahol nincs jólét és áldás, ott nem lesz hűség – mondja. Isten engedi meg a próbát és Ő is zárja majd le a harcot.

A harcot, mit a szenvedő ember nem ért, csak elszenvedi s hordozza: de nem érti, miért e sok csapás. Talán csak a hite tartja. Ő, Jób, akit nem értenek: magába zárja szenvedése, fájdalma s végtelen sok kérdése. S bár jó szándékkal, de kevés segítséggel bír a barátok monológja, elszáll a feje felett a szenvedőnek, vagy sarokba szorítja, de mélyen nem kapcsolódik hozzá. Mellette van s valahol saját bőrét félti, felkészül, hogy elkerülje a borzalmat, mi most szeme előtt van.

Gyertek most, ne legyünk a negyedik sík, a negyedik nézőpont a fenti hármat szemlélve, hanem lépünk közelebb, érkezzünk meg Jób összetörtségébe, lássunk szemeivel, érezzünk szívével most egy időre. Lépünk be gondolataiba, ki elvesztette mindenét, és nyomorúság gyöttri, miközben ajkait elhagyják a szavak gyászruhát öltve: „*Meztelenül jöttem ki anyám méhéből, meztelenül is megyek el. Az Úr adta, az Úr vette el, áldott legyen az Úr neve!*” Lépünk hozzá közel, telepedjünk mellé a fájdalomban.

1. Gyász

Ez az ember gyászol. Még mielőtt szólna. Megszaggatja köntösét, megnyírja fejét, porba ül. A rítusok és formák tartják, mikor szavai elfognak, mikor elégtelenné válnak a valóság kifejezésére.

Ez a pillanat mikor Jób teljesen összeomolhatna. Talán gépiesen teszi, mit egy gyászolónak szokás, szinte csak magától mozdulnak tagjai: ilyenkor ez az út. A szakadás a ruhán megmutatja: szakadás történt az élet szövetén, valami megtört és megváltozott úgy, ahogy nem szabadott volna.

A megnyírt fej a látható változás, az elveszett büszkeség, a megszokott elillanása. Nem rejtegeti, hanem láthatóvá teszi a fájdalmat. Szavak nélkül. Hogy mindenki jól értse.

Ijesztő ezt látni s nehéz vele lenni, mert eszünkbe jut saját fájdalmunk, veszteségünk. Mikor ruhánkat szaggattuk s fejünket is megnyírtuk volna, ha nem tartottak volna vissza. Ha nem féltünk volna, ki mit gondol. Ha a nehéz érzéseinknek tere lett volna. Ha nem szégyelltük volna. Ha nem akartak volna gyorsan vigasztalni mások, ha belezuhanhattunk volna abba, ami van. Talán nem voltunk ott elég időt, le sem ültünk egyáltalán a porba. Mert tovább kellett menni. A világ nem áll meg. A nap kíméletlenül felkel holnap is, az idő ugyanúgy pereg s ritmust diktál: előre, tovább hömpölyög az élet folyója. S az is lehet, hogy beleragadtál. Túl régóta ülsz benne. A ruhád is összeforrt már, de te még a szakadást látod benne. Mert elveszett az idő: hogyan is lehetne túllépni, felállni belőle?

Fordítsuk most Isten felé a szívünket: hol tartunk most ebben? Érint-e minket? Megengedjük-e, hogy fájjon? Mit gyászolunk, mit kell elengednünk vagy épp magunkhoz ölelnünk most Isten jelenlétében...?

2. Igazság

Maradjunk még Jób mellett s halljuk meg szavait. A nagy veszteség súlyát átérezve a gyász valóságában az időt másként észleli s egyszerre meglátja léte elejét és végét. Az első pillanatot, mikor e világra érkezett és az utolsót is: meztelenül jöttem s meztelenül megyek el egy nap. Azt tudja honnan jön, az anyja méhéből, de azt még nem, hová megy el. A jövő most sötét és homályos, félelmetes.

Nagyon sok fájdalom, tehetetlenség sűrűsödik ebbe a pillanatba: meg kellett születni és el kell majd menni egyszer. Egyikért sem tehetek semmit, s ha nem teszek semmit, akkor is megtörtént s meg fog történni egyszer. Ez az igazság. Független tőlem. Forrása az Isten, a Teremtő, aki alkot s időt szab ki az embernek. Nem tudatja, mikor s hogyan, milyen körülmények közé érkezünk s milyenek közül kell távoznunk egy nap majd. Tények ezek, az Isten rendje, változhatatlan igazsága.

Az igazság kimondása maga az elfogadás: valójában nincsen semmink ezen a világon, amit birtokolhatnánk. Akkor pedig talán nem is fáj annyira az elvesztése. Ha pedig nagyon fáj, túlságosan birtokoltuk s becsaptuk magunkat: mintha a miénk lenne. A két meztelenség közötti úton csak épp annyira lehet bármi is miénkké, hogy el ne feledtesse, meg ne tévesszen: pőrén érkezel s távozol. S mégis: e tudás nem megfoszt: könnyű lehetsz tőle. Mert az igazság szabaddá tesz. Nincs semmid, csak mindened, az Isten.

Fordítsuk most Isten felé a szívünket: hol tartunk most ebben? Mihez ragaszkodunk görcsösen, hol nem tudjuk elengedni saját igazságunkat? Hol választ el az, amink van s amire vágyunk másoktól, Istentől, vagy saját magunktól is?

3. Hitvallás

Térjünk még vissza Jóbbhoz, s halljuk meg, hogy az igazság után megszületik hitvallása:

„Az Úr adta, az Úr vette el, áldott legyen az Úr neve!” Ilyet csak az mondhat, aki átélte a teljes elengedés, odabízás útját. Aki annak látja Istent, aki Ő tényleg. A mindenható Úr, aki tudja, minek van ideje s akinek felénk elszámolni valója nincsen. Aki szabad, szuverén úr, jó Atya, aki javunkat akarja akkor is, mikor elvesz. S nem érthetjük meg, hogy fér ez bele a jóságba. Mert Ő úgy jó, ahogy mi fel nem tudjuk azt fogni. A hitvallásba sűrűsödik a felismerés, amit még meg kell majd érteni, meg kell harcolnia Jóbnak: Isten ad és elvesz s áldott legyen ezért. Nem azért dicsérjük, mert épp jót ad, hanem mert Ő méltó rá. Mert nincs hatalmasabb nála. *„Az Úr adta, az Úr vette el, áldott legyen az Úr neve!”* – mondja Jób, de mond még itt ő mást is: időben később, de ahogy összeér élete eleje és vége, az időben később mondott szava is hallatszik most: *„Mert én tudom, hogy az én megváltóm él, és utoljára megáll a por fölött, és ha ez a bőröm szertefoszlik is, testem nélkül is meglátom az Istent. Saját magam látom meg őt, tulajdon szemeim látják meg, nem valaki más, bár veséim is megemésztetnek.”* (Jób 19, 25-27)

Hitvallás kavargó érzései fölött, bizonyosság lesz majd idővel belőle: Isten mindenható. Isten cselekvő. Isten szeret. Isten törődik. Isten vár az út végén. Van hová menni. Megvan a cél: ide tartunk. Vele fogunk találkozni az út végén.

Jób is Megváltójának nevezi, bár még nem látja élesen Krisztus arcát: mi már láthatjuk s hihetjük: ez a Megváltó a mi Krisztusunk. A szenvedés nagyságával és a saját végességével szembesülve az embert nem elhagyja Isten, hanem inkább felkarolja. Jézus emberré lesz, megéli a végességet és a megváltással kiszabadítja az abban szenvedő embert. Betegségeinket hordozza, szenvedéseinkben mellénk lép és velünk érez a szenvedő Messiás. Sőt, az Övéit is arra hívja, hogy Krisztus testeként hordozzák így egymást a szenvedések idején.

Egy rövid ideig most együtt érezve és létezve Jóbbal távolodjunk el tőle. Lássuk a három síkot: a mennyeit, a környezetét/barátokét s Jób saját beszűkült világát egyben. E hármat kapcsolja össze Krisztus. Ő ott volt akkor is és itt van most köztünk.

Hitre hív, hitvallásra s követésre. A földön nincs semmink valójában, de mennyei gazdagság és örökség vár ránk az Atya házában. Krisztus által fiak vagyunk s örökösök.

Vigasztalás a fájdalomban, ébredő reménység a mélységben, szabadítás a fogságban: azt hozza el nekünk. Kiárasztja Lelkét, s nem hagy el bennünket borúban s fényességben, bánatban s örömben.